

Хроника

Chronicles

Клуб студената етнологије и антропологије двадесет година касније: нове генерације и стари изазови током пандемије

Клуб студената етнологије и антропологије (КСЕА) основан је пре две деценије, у априлу 2001. године, на иницијативу студената старијих година студија Одељења за етнологију и антропологију Филозофског факултета Универзитета у Београду. Први председник КСЕА био је проф. др Данијел Синани, садашњи декан Факултета. Клуб је настао у циљу унапређења (ван)наставних активности што је резултирало спремношћу будућих етнолога и антрополога за самостални истраживачки рад током и након студија. Не треба занемарити чињеницу да је овај племенити циљ заживео пре пуних двадесет година, а да је Клуб од тада испратио и дочекао многе генерације стручњака антрополошке науке. Наши претходници су нам у аманет оставили важне задатке и велика очекивања, али даљу реализацију старих/нових активности отежава пандемија новог коронавируса ковид 19, од почетка марта 2020. године. Међусобна комуникација је наставила да се одвија путем друштвених мрежа и онлајн платформи, што представља необичност у односу на претходна виђања и лакоћу реализација активности уживо.

Но, једна важна замисао је успешно преточена у дело неколико недеља пре проглашења ванредног стања. КСЕА је заједно са Клубом студената археологије (КСА) 20. фебруара исте године одржала презентацију и отворену дискусију „Разбијање таксономије“, поводом Дана антропологије. Догађај је био осмишљен као троделна радионица: историјски значај умрежавања антропологије и археологије, новија истраживања у којима се преплићу ове две дисциплине (људско-животињски односи и *archeogaming*), и дискусија о будућности ширења мреже сарадње са другим наукама попут геологије, историје, биологије итд. у светлу тренутних глобалних научних проблема. Овај догађај је оставио простора за даљу сарадњу поменутих клубова.

Тако је 2020. годину обележио почетак сарадње са КСА – испрва као идеја у повоју да би већ наредне 2021. године започет актуелни пројекат – „(Ре)Акционизам“. То је интердисциплинарни подкаст пројекат, а његова основна идеја је да путем дискусија са гостима из различитих домена науке поделимо перспективе у/о науци ради круцијалног задатка – борбе против све присутније, псеудонауке. Узевши у обзир то да велики број псеудонаучних тврдњи допире до шире јавности путем различитих медија и интернета, овај подухват је веома важан за будућност и легитимност науке. Идеја је заживела почетком прошле године када смо, инспирисани предавањима на изборном предмету *Археологија и псеудоархеологија*, међусобно установили да ми као млади научници и научнице

треба заједничком вољом и знањем да се „ухватимо у коштац“ са когнитивним заврзламама псеудонауке. До сада смо снимили и емитовали три епизоде на *YouTube* каналу КСА: „Наука vs Псеудонаука: Наука узвраћа ударац“ (април), „Генетика вируса, 'древних Срба' и вакцинације“ (мај) и „Образовни систем и употреба средњовековне прошлости“ (јун). У првој епизоди гости су били археолози проф. др Моника Милосављевић и проф. др Милош Порчић, који су нам говорили о основним научним појмовима, препознавању псеудонаучних тврдњи на интернету и њиховим могућим разлозима метастазирања на „кичменом стубу“ науке, те и о последицама по друштво. У другој епизоди гост је био молекуларни биолог др Милош Бабић који нас је упознао са комплексним светом вируса. Посебност ове епизоде се огледа у томе што смо имали прилику да разговарамо са научником из домена природних наука, те је то, између осталог, допринело бољем разумевању тренутно актуелне пандемије. Трећу епизоду су обележили историчари проф. др Борис Стојковски и др Милош Ивановић, а говорили су нам о најактуелнијим заблудама, уцбеницима из историје, проблемима сазнања регионалне историје и о интердисциплинарности када је у питању средњовековно наслеђе и прошлост Словена. После дуже паузе биће доступна нова епизода.

Током последње две године Клуб је задесила и смена генерација – старији одлазе, нови долазе, а изазови остају исти. Управо тај процес, али и вест о пандемији, утицали су на благу стагнацију Клуба, провоцирајући даље активности, а испод такве учаурености су тињале нове идеје које нису остале само да лебде у лимбу недоконаних иницијатива. Било је потребно да се деси „нешто“, а то „нешто“ се догодило „споља“ – у марту текуће године смо добили позив од студената антропологије са Универзитета у Стразбуру (*Association d'Ethnologie de Strasbourg*) који се тицао међународне сарадње приликом реализације дигиталног студентског антрополошког часописа *In:sights*. Прихватањем позива остварена је међународна сарадња младих са циљем ширења и размена научних идеја, и популаризације науке. Истовремено, позив су примиле, а потом се и одазвале многе студентске организације са европских универзитета: Aarhus (Данска) – *Communitas*, Aix-Marseille (Француска) – *Anthropo'sphere and LUME*, Bern (Швајцарска) – *Fachschft Sozialanthropologie UniBe*, Freiburg (Немачка) – *Fachschft Ethnologie*, Louvain-la-Neuve (Белгија) – *NASA*, Skopje (Македонија) – *MCEAD*, Bordeaux (Француска) – *L'Autre and Alumni Anthropologie Bordeaux*, Fribourg (Швајцарска) – *Fachschft GKR UniFR* и Nanterre (Француска) – *ENAPE*. Конкурс за слање је био отворен до краја јула, а потом су чланови клубова са својих универзитета, прегледали и одабирали најрепрезентативније радове. Између осталог, циљ је и креирање платформе на којој ће се делити различите научне традиције и доприноси из домена антропологије, из својих држава. Са Одељења за етнологију и антропологију Универзитета у Београду стигла су четири студентска рада, чији ће рукописи ускоро бити доступни на поменутој платформи и у часопису. На пролеће следеће године (2022), планирано је упознавање са колегама из Стразбура, ако епидемиолошка ситуација то буде дозвољавала, као и нови годишњак *In:sights-a*.

Током јула месеца на редовној скупштини Клуба, изгласано је ново Председништво: Кринка Баковић (председница), Анђела Пумпаловић и Ана Шамарјај (потпредседнице), Марија Брашанац (секретарка) и Лазар Бараћ (благајник). Ова реорганизација је захтевала промене у погледу идеја и

активности Клуба. На почетку нове академске 2021/22. године спецификовани су задаци на којима ћемо посвећено радити до почетка другог семестра током којег ћемо их реализовати: Радионица академског писања као елементарна потреба на Основним академским студијама, низ предавања са дискусијама „Антропозбор“ где ће гостовати сручњаци из различитих научних дисциплина заједно са антрополозима, поновно покретање студентског антрополошког часописа *Anthropost* који је издавао Факултет од 2012. до 2016. године, и Дани религије (као реприза догађаја из 2019. године). Од новембра месеца текуће године стартујемо са циклусом пројекција етнографских филмова са дискусијама у ДЦ „ЗаЧин“ сваке друге недеље. Такође, биће скромно обележен рођендан Клуба, у складу са тренутном епидемиолошком ситуацијом.

Иако се текст осврће на последње две године рада Клуба, потребно је захвалити се старијим колегама који су нам предали елементарне идеје и циљеве у руке, као кључ формирања још бољих наставних активности, (међународне) студентске сарадње и мреже сарадње са другим студентским организацијама, зарад популаризације науке. Тренутно се одиграва и сарадња на нивоу организација младих антрополога, етномузиколога и уметника, те смо се умрежили са Центром за визуелну антропологију (VAC), Звучном етнографијом и Центром за етномузиколошке делатности (ЦЕД), те и са етнологом-антропологом Александром Репецићем и уметницом Анђелом Ђермановић, јер управо наши циљеви више имају сличности, него онога што нас раздваја.

Упркос отежавајућим изазовима пандемије и дефициту финансијских средстава показујемо и показатељемо задовољавајуће резултате који су у служби подстицања индивидуалних и колективних истраживачких подухвата.

Кринка Баковић